

ПОСІБНИК ПРО РЕЖИМ ТАМЧАСОВОГО ЗАХИСТУ БІЖЕНЦІВ

Нещодавнє вторгнення Росії в Україну та початок війни спричинили масовий наплив українців на територію Європейського Союзу (далі «ЄС»), а особливо в навколишні європейські країни, такі як Польща, Угорщина, Словаччина та Румунія.

Зіткнувшись із цією ситуацією, а також у зв'язку з прогнозами щодо збільшення цього показника, Європейська комісія вирішила вдатися до Директиви 2001/55/ЄС (далі «Директива») і разом з нею активувала механізм посиленого захисту.

Його мета – боротися з прибуттям громадян України і, зокрема, прагне забезпечити їм негайний та тимчасовий захист. В Іспанії транспонування Директиви було здійснено після схвалення Королівського указу 1325/2003 від 24 березня, який, у свою чергу, має відношення до Закону 12/2009, який регулює право на притулок і додатковий захист.

Далі мається на меті розглянути найважливіші питання цього механізму з метою, щоб він міг бути корисним громадянам України, які переїжджають на території ЄС, але не знають, як це робити, чи не знають про систему захисту.

Метою цього посібника є співпраця з українським населенням шляхом надання актуальної та правдивої інформації щодо правових інструментів, які люди, переміщені через український конфлікт, можуть використовувати для упорядкування свого становища в Іспанії. Цей посібник призначений лише для інформації та не є юридичною порадою.

Жінки в правовому світі не несуть відповідальності за будь-які збитки, які можуть бути спричинені використанням інструментів та інформації, що містяться в цьому посібнику, і Жінки в правовому світі не несе жодної відповідальності за вищевикладене.

1. **Хто може подати заяву на тимчасовий захист?**

Відповідно до статті 2 Директиви, посилений захист надається для:

- Люди, які втекли з районів збройного конфлікту або постійного насильства.
- Люди, які зазнали чи перебувають у серйозній небезпеці зазнати систематичного чи широкого порушення прав людини.

1.1. **Як ця Директива була адаптована в Іспанії щодо захисту українців?**

8 березня Рада міністрів схвалила в Іспанії адаптацію директиви, яка дозволяє поширити захист українців і яка буде діяти на всій території Іспанії на тимчасовій основі. З нагоди цієї адаптації Директива може скористатися наступним:

- громадяни України, які прибувають на кордони Іспанії, рятуючись від збройного конфлікту в Україні.
- громадяни України, які перебували в Іспанії до 24 лютого 2022 року та не можуть повернутися в Україну внаслідок збройного конфлікту.
- Громадяни третіх країн та особи без громадянства, які легально проживають в Україні та мали там легальний вид на проживання, а також вимушені залишити країну внаслідок війни.
- громадяни України, які перебувають у нерегулярній ситуації в Іспанії до 24 лютого 2022 року і не можуть повернутися в свою країну внаслідок збройного конфлікту.

Крім того, ця адаптація Директиви передбачає захист не лише всіх зазначених осіб, а й їхніх супутників, партнерів, подружжя та неповнолітніх дітей.

2. Що включає механізм тимчасового захисту?

По-перше, країни ЄС нададуть бенефіціарам тимчасового захисту дозвіл на проживання, який діятиме протягом усього терміну дії захисту та матиме безкоштовну або пільгову вартість.

Крім того, бенефіціари матимуть право:

- Доступ до належного житла або засоби для його отримання.
- Бути самозайнятим або найнятим іншим.
- Доступ до освіти як для неповнолітніх, так і для дорослих, а також до професійної підготовки.
- Допомога у вигляді соціальної, медичної та продовольчої допомоги, коли вони не мають на це коштів. Ця медична допомога включатиме, як мінімум, невідкладну допомогу та необхідне лікування захворювань.

3. Який термін дії тимчасової охорони?

Тривалість захисту становитиме один рік з автоматичним подовженням на шість місяців, максимум на три роки. Однак у разі, якщо конфлікт закінчиться раніше і очікується, що люди зможуть безпечно повернутися в Україну, Європейська Рада ухвалить рішення про припинення дії посиленого механізму захисту.

4. Чи зможу я повернутися в Україну протягом терміну тимчасового захисту чи після його закінчення?

Під час дії тимчасового захисту (або коли він закінчиться) ЄС повинен дозволити добровільне повернення українців до своєї країни.

5. Як розпочати процедуру подання заявки на тимчасовий захист в Іспанії?

Відповідно до положень Підкомітету з питань імміграції та міжнародного захисту Генеральної ради іспанських юристів для осіб, переміщених із зони конфлікту внаслідок російського вторгнення в Україну, запит буде подано за пільговою процедурою до відділку поліції м. обране місце проживання.

6. Які документи я повинен надати, щоб подати заяву на тимчасовий захист в Іспанії?

Ви повинні підтвердити свій український статус або за допомогою паспорта, або будь-якого іншого документа, що підтверджує вашу особу, і надати дві фотографії типу ID.

7. Що станеться, якщо мене розлучити з сім'єю?

Положення також передбачають можливість перегрупування сімей у разі їх розлучення через конфлікт.

У випадку, якщо кілька членів однієї сім'ї користуються тимчасовим захистом у кількох різних країнах на території ЄС, залучені держави будуть активно співпрацювати для досягнення возз'єднання цих людей.

Таким же чином, якщо один із членів сім'ї користується тимчасовим захистом в країні ЄС, а їхні родичі все ще перебувають в Україні, держава-член продовжує групувати зазначених родичів на цій території.

В Іспанії цей процес може бути здійснений бенефіціаром тимчасового захисту, представивши модель безпечної поведінки в Управлінні з питань притулку та притулку.

8. Чи існують інші механізми захисту?

Існує ймовірність того, що особи, які отримують тимчасовий захист, як іноземці, вимагають міжнародного захисту у випадку, якщо вони отримають статус біженця. Це визнання буде здійснено відповідно до Закону 5/1984 від 26 березня, що регулює право на притулок і статус біженця, а також його Положення про застосування, затвердженого Королівським указом 203/1995 від 10 лютого.

Запит має бути поданий протягом місяця з моменту в'їзду на територію Іспанії або з моменту настання подій, які виправдовують запит, тобто з початку конфлікту.

Для цього можна за попереднім записом звернутися до відділу національної поліції, цивільної гвардії та імміграційної служби та повідомити про доступ до міжнародного захисту. Згодом відповідні органи викличуть зацікавлену сторону на особисту бесіду для розгляду заяви. Під час співбесіди органи влади будуть запитувати різну інформацію, наприклад; персональні, сімейні та освітні дані, а також причини запиту на міжнародний захист.

Однак слід мати на увазі, що це набагато складніша та тривала процедура і що переваги тимчасового захисту не поєднуюватимуться з перевагами шукача притулку під час розгляду заяви.